ویژگیهای نظام آموزش فنی و حرفهای استرالیا: درسهایی برای اصلاح آموزش فنی و حرفهای ایران

دكتر على اصغر خلاقي

چکیده

نظاههای اموزش و پرورش همواره در معرض اصلاح و تغییر قرار دارند عمدهترین دلایل ایس اصلاحات همسو کردن نظام اموزشی با تحولات و تغییرات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است و در دهههای اخیر موجب سرعت پختیدن به اصلاحات اقتصادی بوده است لذا توجه به اصلاح نظام اموزش فنی و حرضهای، بسه عشوان ایزار مهمی برای تربیت و افزایش کارائی و بهرموری نیروهای انسانی به منظور زمینمسازی اصلاحات و توسیعهٔ اقتصادی، میتواند از اولویت های اصلی اصلاح نظام اموزشی کشور باشد

یکی از کشورهای که در اواخر دههٔ ۱۹۸۰ هیلادی در شرایط نسیناً مشایهی با شرایط امروز کشورها (هانسد تکیه بر صدور مواد خاد، اقتصاد حدایش، و مواجهه پسا پیگساری جواسان، رکسود اقتصادی، وسست سسرزمین، پراکندگی جغرافیانی و تنوع فرهنگی) قرار داشت کشور استرالیا است که در اوایل دههٔ ۱۹۹۰ یا تأکید پر اصلاح موفقیت های جنسگیری نال شدراز این رو، پررسی و بزگی های این نظام سی تواند، درس هاش پسرای احسلاح اموزش فنی و تکمیش وجود دارد که اهکان تحرک و العطاف پذیری این سیستم را در یاسخ کسویی پسه نیازهای صنعت و همیجنین توسعه و اصلاح مستمر ان فراهم می سازد این و بزگی ها عیارتند از: ان استقلال سازمانی نظام اموزش فنی و حرفه ای، از ارتباط با یخنی تولید و خدهاند از ایجاد هر اکر بزوهنی و ارتباط بسا داندسگاه ها و

این مقالمه با توصیف و بروسی کاربرد این ویزگی،ها در اموزش فنی و حرفهای ایران، نشمان داده اسمت کسه توجه به انها میتواند به اصلاح نظام اموزش فنی و حرفهای ایران کمک نمایسد البشم تحقیق ایمن امیسلاحات نیازمند ایجاد بسترهایی مانند بزوهشوشدن ساختار دانشگاهها و تأسیس مراکز بزوهشی در زمینهٔ اموزشهای فق و حرفهای و همچنین تأسیس و توسعهٔ نهادهای مدنی حرفهای است تا بهکستگ انهما بیشوان مسازمانهای هیسانی تأسیس نمود که قادر باشد رابطهٔ مستمر بین اموزش و بخش تولید را فراهم سازد در بایان مقاله نیز بیشنهادهایی برای اصلاح نظام اموزش فنی و حرفهای ایران ارائه شده است.

مقدمه

مناهد الدراج و تقبير فرار دارس ابرال و حهال سال مودهد الدعادهاي المورس و برارس هدواره در معرس الدراج و تقبير فرار دارس مطرح شده المبتد هددها بين دلايل ابن الدراجات هددو الردل عقام المورشي المتحالات و تقبيرات سياسي، الاصلادي و المتعاهي المبتد در واقع دروه باسح كوبي به بارهاي در حدال المعول الكيرة الناسي دونتها والي تقبير و الدراج عقام المورشي به شمار مي ودروي دارج السورس و برارس دوابرال بر مؤيد ابن فاعده المبتد تأسيس داراتها به وي در ابرال عقام المورشي حديدي به وجود المدرجوات المباسي و المعاليات المبرات المباري به وجود المدرجوات المباري به وجود المدرجوات المباري به وجود المدرجوات المباري المعاري دوابر المبارع و القبير عقام المورشي المبراتي المبراتي القراب المدرجوات و المعاري المبرات المورشي والمضرح المورشي المبدات المبدري المبرات المبرات المبرات المبرات المبرات المبرات المورشي والمبارع و المبرات المورشي دوابرات المبرات المبرات

اگر جداین هو سنان مودهد آند اصراحات امورشی در هو آنسور ناح الحولات ویوهٔ آن آنسور است و مستخر است و مستخر است و مستخر است شانس آن در بات آنسور با آنسور دیگر مشارت باشد، اما از الحاکد هستا آنسورها به بوشی الحت المحالی توجه به شانی اصراحات به استراتریها و راهردهای اساسی آن برای بات موضوع مسترک توجه اشد شود. باش از این موضوعات مسترک جگویگی باسخ کویی بطاه آمورس می و حرصای به بازهای حسس توتید و افتصاد باز به مشارت دیگره تر بات بروهای آنار امدی است آنه دراند در میمان عمل از مهارت هسایی تحسیر موفق در عرصهٔ رفات در بازارهای حیاس امرایی دهد و باشم گوی امراهای وا در حدد میمانین سرایی

ام الحالف در حال حاصر الصور ما بالدر معسل جداران و الصود سرمایه کذاری مواحد است و الرسوایی دیگر موصوع حهاس شدن و هسویت در سارمان تحارث حهاس ^{الا}می تواند افتصاد ما را به شدت تحت تاثیر

I- World Trade Organization (WTO)

ا و مسار قوار دهند توجه به امورس های می و خوصای و امراح ای به هوای یک از از کارامد وای تربیت از افزایس کارائی و بهرهارای بدوای استانی محمقور رمیستسارای موای است. همات افاهسادی بایند از اولویتهای امنی امراح مقام امورشی کسور باشد. از هرافی، ۱۳۳۷

العدال حك درم حهال الدراسطة المولات عليه التصادق و القيرات سرح الموارق لطام المورنسية الدراج علام المورنسية الدراج المورنسية المورنسية المورنس من والحرصاف الدراج المورنس والمدرو المورنس والمدرو المدرو المورنس والمدرو المورنس والمدرو المورنس والمدرو المورنس والمدرو المورنس والمدرو المدرو المورنس والمدرو المدرو المدرو المورنس والمدرو المدرو المدرو المورنس والمدرو المدرو المورنس مدروو المدرو المدرو المورنس مدروو المدرو المدرو المدروا المورنس درست والمدروا المدروا المورنس درست والمدروا المدروا ال

در ارا مرده ۱۹۸۰ درنت استراتیا از یک طرف با بنگاری حوالال در یک افتحاد حمایتی مواحه سود از از طرف دیگر حویال حهایی شمل افتحاد به بازارهای داخلی و افتحاد استراتیا مسار وارد می آمرد و واردات آدلاهای محدث را به داخل تحمیل می سود اداراتیان ۱۹۸۹ آن درنت استراتیا وای مقامه بنا ایست وسعیت و جود واحد راح نظام افتحادی سیاست افتحاد رفایتی را به حال افتحاد حمایتی بذیرفت و دست به اصراحات همارهای در نظام افتحادی و نظام امورشی خود به ویره امورش می و حوجای ردد دارج ایست احد راحات در دههٔ ۱۹۹۰ استراتیا را موفق سود و در معسل بنگاری حواسان و راهبود افتحادی صافق ایند دارکی و مید ۱۹۹۵ سر ۱۹۵۰

ا و السائل ابن مساعبت مطاعه و الروسي تحرية السرائيا در العراح عظام العوارس مي و حوصتاي العسور. الرائل ترابت بروارهاي السائل أداراهد و الرائد أدم رواياي العراح عظام الانصادي الرائل توالمساد نسمان الانصاد ها هي له مطور مسارات در الرائر رفايت حجائل السند مي تراثم درسرهايي ارائل العراح عظام العوارس مي و حوصائل ابران در رداشته الشد.

الگذريدها كه رسالهٔ دادتري خود راه در رمينهٔ اموريي مي و خوصتاي استواليا و كمارود مرايباي الدور اموريي مي و خوصاي ايران در يشي از داستگذارهاي استواليا، به بايان رسالهما كوشس كوده است در مقالم خاصو با استفاده از بادندهاي بروهيي رسالهٔ خود و مطالعات بعيدي درخرههايي از بطباه اموريي ميي و خوصاي استواليا براي امراه عفاد اموريي مي و خوصاي ايران اراف دهد.

- Fagerlind & Saha - Argy & Mead	2- Lauglo & Lillis	- Keating	- Davkins	

اصلاحات آموزش فنی و حرفهای در استرالیا

در اوا در دههٔ ۱۹۸۰ میرای دولت استوانیا در جارجوب اصرافتات افتصادی حدود تصمیم کرست سیاست افتصادی دود را از افتصاد حمایتی به افتصادی نقیر دهد اما این تغییر حیث عطیم افتصادی بازمند بروهای استان افزانند و ماهی وی نقا به صوال یک صوارت به ندوین مسور اما استان اصورت می و حوصای در منطح می بردا هت آثر گی ۱۹۹۳ کرشتهٔ میمی که از نظیر آموزشی در ایس استان استان افتصادی و وجود دارد مقتل به استان امام امورش می و حوصای در دایدهٔ بردگذری به ساد استان افتصادی و نوجه به آن به عوال یکی از عاصر میشو و اساسی در ایجاد استان های لازم برای دستیای به اهداف افتصادی است.

عالواين هدف العبراح المورس من واحوصال هوالمنواليا الوايس كارالي بطاء المدورس مسي واحوصال الوالع أتمك به الانصاد البن أتصور بودانا الوالما در المرار وقابت جزالعسي حصور بالعدالجي فسارهاي داهيس و العارجي، العبر محانت العرد الفصادي بالعدف الرابس سطح استلماردهاي وبدكي الرطوبي الرابس كارائي و العطاف بالبراق الانصادات وحود العدالية العرائجات شامر العسراء محيط أشارا والحبارية بارسياري أسودان ساختار واسارمانهمي معيط كارارا نعت نائي فواراكك واطفهماني حميماني ارمسانوا المدوحان اردار ومهية جدامهارتها والعطاف لدواني درابووان داراوا للحوال دبد موطيبت همان الانصيادي صراهم مساهت اهارتون و لاومايه ۱۹۹۳ مان كيبولون، ۱۹۹۵ أوليز امر موجود شد سين اسم. معات حود الانصادي و التراسعة الموارد بغالني في أو حد صائن الرشاط للعامي والعظام الله وجود أبدرته عبوالي مداري الصوراعات محبيط الازارا لهي بطاء مسلمه موالس ليوريسه أحر محيط لازار والماله لازكواني بطاء مدويت لحت العسمت والمه سیمت العطاف بذیاری و افارانی محیط افار همایت او دار مسارات افارها مایان را در امرازی می از حواصای العبروري منا فيتبدار منواني ديكر الصهرائحات مضاه احماراس فسني واحترفتهاني در حجمت اصرابس تصاراتي وا الشابستكي ليروهاي السلس موحره ارتفاء أتيفيت ترفيعه والموطيبات العماراحات التعسادي كرديمه دراوافعه العبرالخات هود الفصالان بالنقبير صعيط واروابط شروس ارتباط بهن فسحت والعوبيس فس واحوصاني والسم المنعث للوبيث أفود لكا بالمسم كوبين بطاء العوارس فن والحوصائي به جارهاي فسنعث الالمحياء افسه إمحات در هم دار بحس و البحاد الرشاط بين انها امذال شور شار الكيام الحطة مرضود كه الصراح بطاء اصورس صور و حرفتاني در الرائم والمدليهائي المعاد بمرات دالله در الرشاط بالصراح الانصادي المعادمي كبرد.

قاق توجه است که الدیسهٔ اصراح عقام امورشی در ایران عدار بودری الفرات است.همی بین از ارایش دههٔ ۳۰ شمسی، تفریدا همرهای با استرانیا ادر دههٔ ۱۸۰ میرای الفار شد و در ارایی دههٔ ۱۸۰ شمسی با تأکید بر امورس های می و حوصای به موجهٔ اجرا درامد اما تأثیر آن بر توسیعهٔ افتصادی و آها همس باشتری جدال محدوس مود در حالی که استرائیا تواسعهٔ بنا اصد اخ بطاع امورس میں و حوصای به توسیعهٔ افتصادی امود کمک بداید به همین میدی و حوصای ایران دشته امورس می و حوصای امران در این را بین را بشتر می توان در حداث حوی باشیخ به این میزان بود که تا جدالداره می توان از انکوای امورس می و حوصای استرانیا برای

-Harton & Lavender

I – Microconomic – M, Gillivray

⁻ Work place

⁻ Restructuring Award
- Flat Management

البوال سود اود. قال الرئاسج به ابن مشوال لاره الست بكاهي به وبوكوهاي عضاء السوارس فيس و خوصهاي السؤاليا و وصعيت المورس في و خوصاي در ابوال بمدارية.

ویژگیهای مهم نظام آموزش فنی و حرفهای استرالیا

ا بروسی اصرافعات المحاد شده در مطاد امورس می از حوصایی استراتیا طی در دههٔ کانشده سه ویسوه در دههٔ ۱۱۰ میرادی، سنای مودهد که مطاد امورس می از حوصایی استراتیا، سعویسوه اصورس می از کنیمیسی دارای سه ویراکی اساسی از مهید است که امکال تحواف از المعطاف شهرای این میسند، را در باسسح کنوبی سه بیارهای صدفت از همچن توسعه از اصراف مستمر آن مراهی مرسارد، این ویراکی،ها شارف ار:

الف - لمنظران منازماني بطاء امورس مي و حوصاي

ت – ارتباط مستهم بالتحقيق ترتبيد و المتعارف

اج- البحاد موادر مروهمس والرشاص الناسسكاها واموادر عممي والي نوسعه عممي سيمشد

الدند این مقاد واحد و برگیرهای دیگراییه از فیل مقاد صرائی و طیعر مندواصیه بانسی از مقیاد سیاسس صرائیسه و عرضک احتماعی این انسور است اند به واسطهٔ ارتباط ال با فرضک سیاسس و احتماعی ویسوهٔ السنوالیا، از بحد در بارهٔ انها در این مقاند حودداری شده است.

الف - استقلال سازمانی نظام آموزش فنی و حرفهای

 مطاع آمورس می از نشیدی با ساختار اربرها دارای مسارمانیخی از برنامسریسای مستقی از مسایر حسنهای آمورشی، نوانست نوسعه از نخوان خود را نام مقانسیات از جارهای خاص این میسایه معاید.

⁻ TAFE _- Kangan

۲۰ ویزگیهای نظام آموزش فنی و حرفهای استرالباز ندر پاهای برای اصلاح آموزش فنی و حرفهای اموان

- . المحمول بك عظام مستقول ودحة العرد والمعصورات مستقول والمستقيم الردونت دريافت كالما
  - . الرفياط مستقيم و روانس بالبحس فسحت و سابي بحسرها برفوار معايد
- این مستند مراکارد تعلیم گیری در منفح می به راکن میستو انردیک تر اوده رادر دیجه استانن بیارهای حرد را مفرح سارد.
- به عنوال معایی وای رفتن به دانسگاه و فریت آصاره شغویه خوانال وا بصوی این سیسته حدثت معاید.
  - ا = الرابطة والرابل بن ابن سيسته و ساير بطاعهاي العورشي مرجود الردد
- اینا به ماهیت نظام آموزش فی و خوفتای آمکای و گرازی دورههای آوناهمیت و بسیمیت را در آماز هی فراهی شاری.
- ا نظام آمورین فنی و خوفتهای با آهند، شخصیت مستقل تولندنه آمیت فیشه و سیعی از دانش آموران و خوابان و احداث بداید.
  - برای شدرگویی به بازهای بخش صفت و بازار العظافیدگیری پیدری از خود سال دهد.
- العندان وفواری ارتباط عنقان و متعامل با دانسگاها و موافق همهی و بروهسس و اسوای توسیعهٔ مقاهبه امورنسی و بیدا افوای والصورهای ادار ودی از طویق الحام و وهسرها محست اورد.

هر واقع و برگی استفرای سازمانی موجه، شده است نظام امورس می و خوصای در استوالیا دوانند در باسخ کویل به بیازهای در حال نفیل و شعول حسارهای افتصادی از حود انعطاف بستوی بستان دهند و از طویق سازمانهای میلی با حسل توثید و حدمات ارتباط متفاع برفران بداید.

ب - ارتباط مستمر با بخش خدمات و تولید

هافق العمديت بوفراري الرشاعة البين العورس و معيط كان أعدار علمة ۱۹۷۰ به علاد مورد تاهيد فوار كرصت الله وحود العد

در دههٔ ۱۹۹۰ با فرار کردن بطاه امورس می و حوصای در فهرست امراهات می اید بهدهٔ تأکید مساعف و ارتباط بیشتر امورس می و حوصای با بطاع افتصادی کسور و نفس مهیم ایدن امورس ها در نوستهٔ افتصادی و در سازمانهای میان نوسته باعث، به عوال مای الحبسان امورس می ۱۹۹۰ در سال ۱۹۹۰ تأکید در سال ۱۹۹۰ با ادتباه در سال ۱۹۹۰ با ادتباه در سازمان دیگری به سازمان حدیدی با عوال شورای و باموری درسی و استامارد آندین گردید اکتاد و بارتباه در دیگری به سازمان حدیدی با عوال شورای و باموری درسی و استامارد آندین گردید اکتاد و با بازندان میرای در با بازندان از باموری می استرانیا آدر بیان امورش سرای درنت و مسلمت بازندان امریس مای در بادرین توصیحا و سیاست های امورشی سرای درنت و مسلمت بازندان و نوبتاند در امورش می بازندان ایران میرای در بازندان تازند بازندان در بازندان در می بادری می می می در بازندان در بازنوی می در بازندان در امورش می امورش می و حوصای و حوصای و بازندان در بازنوی می در در بازنوی می و حوصای و بازندان به بادرا می در بازنوی می در در بازنوی می و حوصای و بازندان به بادرا می در بازنوی در امورش می و حوصای و بازندان به بادرا می در بازنوی در امورش می و حوصای و بازندان به بادرا می در بازنوی در امورش می و حوصای و بازندان در بادی به بادران در بازنوی می در بازنوی بازنوی در بازنوی می در بازنوی می در بازنوی بادن در بازنوی در بازنوی در بازنوی می در بازنوی در بازنوی در بازنوی در بازنوی در بازنوی می در بازنوی در ب

ج- ایجاد مراکز پژوهشی و ارتباط با دانشگاهها و مراکز علمی

سومین ویوکی مفاد امورس می و حوصای در استراتیا که نفس سیار مهمی در اصراح و الطاقی ای سا میارهای در حتی نفید دارد، ارشاد نعامی آن با موادر موجود و داستگذشتا موای استفاده از بادستخدای موجود و حوصای و نوستهٔ مالی مفوای این اصورس هما است. سه هممین حیست ایمن ارتساد همه از مسوای میاستگذاران و نواید استرکال این اطوراد رهما و همه از حال بر والای دروست و عسم حصایت می که دند

I- National Training Board — Australian Standards Framework (ASF).

⁻ Standards and Curriculum Council (SCC)

Godfrey

³⁻ Australian National Training Authority

ساواین سیاستها مفاهید و روشهای العوالی در نظام امورس می و حوصای با استفاده از تحقیقات العمام شده دادم حاصل همداری منفاری منفاری با داستگذام و موادر بروهسی است و در حویای بحسنهای دانسی بین الارشناسای و بروهسگرای در حویای بات اصراح و توسعهٔ اصل و اینفی مستمره صورت می کیرد. اثبته ایسن معایدت معدود به موادر بروهسی واسته به امورس و برورس بیس شود در باشی توسعهٔ موادر بروهسی اصاد در داستگذاش و المحمورهای همی متعدد در سواسر استوالیا المعام می گیرد. یکی از موادر مهید بروهسس اصاد در حوسای آنه در حوسای آنه در حوسای در این دهید معایدت می اداره می تعدد موادر میدن المحرورس میلی و حوسای آنه به معاورت یک مؤسسهٔ مستفل شیر انتفاعی اداره می شود و هیات معدورهٔ آن ترابسی الرسماید کارد میدود و درات است.

ورسل ادبات بروهس در استراتیا سال مودهد هنگامی ادریدی ایسته بنا توصیهٔ حدیدی در بنگ کرارس تحقیقی انساز مویاد ان ایده با توصیه مورد نفد و بروسی و ارزشیاس فوار می کیبود و مقاهیه مفرح شده ارتفاد بدامیآدد. از سوی دیگر اموایی این توصیحا محددا نار حدود لارد را سه بروهستگران مودهد و در سفح الاتری مورد توحه و بروهس فرار می کیرد.

به عنوال مدان كراوس مين أخر سال ۱۹۹۱ كراوس ادار مايدان آخر سال ۱۹۹۳ و كراوس مداير آخه عنوال مدان ۱۹۹۳ و كراوس مدان ۱۰ رياست ادرادي به هيدن سام سود مقداني و مورس مدسى سر ادراسدي مهار شماي عمومي با مستراك در امورس هاي مي و حرصاي را مطرح ادراد و في مدت ادراساس الاصلاح داستگاها و مرافز بروهسي با ترقيد النوهي از مطالب عمره اين در مقهوم بسرعت ترسعه باعث و وارد بطاء امورس مي و حرصاي شد مال ديگر كراوس اثر است اد بدلس الارائة در طبح با عسوال هريد مصوف استما و استفاده از منابسه الراز براي هريد مصوف استما و استحاب مصوف استها كر رمية ايجاد بازار امورشي و استفاده از منابسه الراز براي ابداد ارتباط خودگار بين امورس مي و حرصاي و صبحت براي باسخ كرين به بازهاي صبحت و داكه سس از ارتباط و مطالب در داره اين مالي در موردي موردي در ماره الارتباط الارتباط الارتباط و موردي در موردي استرائيا را ارتباط امورس مي و حرصاي استرائيا را ارتباط امورس مي و حرصاي استرائيا را ارتباط امورس مي و حرصاي استرائيا را ارتباط الارتباط الارتباط عيد در مارد الارتباط الارتبال مي و حرصاي السترائيا را الرتباط الارتباط و معادل الارتباط الارتباط الارتباط الارتباط الارتباط الارتباط الارتباط الارتبال الارتباط الارتباط

در واقع این مغایسه موحد، ارتفاه بوستهٔ سیسته کردیده است. سازاین احوای ایسن مغایسه در استوایا مع مغایسه در استوا استرانیا محواله الحاد مجموعای از اصراحات امورش در سطح می شداند به مجموعه استرانخات میل امورش امورف کردید اورش اساد و ادبیات امورش می و حوصای در استرانیا سسال میدهد مطالعات حرائظ با موضوعات امورش می و حوصای نوسط مؤسسات و مرافع بروهسی و عیمی محتلف ماسد داستگاها الحاد مرشود با وجود ایک معادل است می بیات از این مؤسسات و مغایستهمایی است محوالد بروهی های خود بادار برید افاحمهٔ ایها از طریق نوسته و ارتفاد مضافیه و مغایستهمایی است محوالد

I- National Center for Vocational Educational Research (NCVER) __- Finn

³⁻ Carmichael I- Mayer 5- User Buy 1- User Chooses

⁻ National Training Reform Agenda (NTRA)

در متبحده حدایت امورس می و حوصای توسط طبقت وسیعی از بروهس های موقعهٔ بدهوای بخش از حهدترین همیندهای عظام امورس می و حوصای در استراتیا دیده می خود. این و ایند ورصت های رینادی وا برای بحث و بقد و بروسی این امورس ها و اهد می بداید که صحور به توثید عدد در حجت توسعه و ارتفاء مقاهبه و اصول امورشی و احوای آن در امورس می و حوصای می شود و راعظهٔ امورس و مسعت را شوت دائی فرار می دهد ۱ دریشی، ۱۳۹۷،

آموزش فنی و حرفهای ایران

المعولات افتصلاني دهة اطاعه شمصي كعالها الرابس شديدار باكتهاس فيعت نفت در الرازهان حيساس انته به المفحل لفني موسوم شده الغار كوديد للكي ويادني و اللا وفنن ميران نوحه دايلت به امورس هاي مي و حوصائل كالمائية، هو الراب البن دهما هراهد لللم الصورهاي للمت هو الرحمية ابدال به تبدت الأرصية المه الحوالي أنه طن وبالله المحمد (١٣٤٣-١٥٣٣) دراهد سالانة حاصل الرعاوس لفت در البوال الرعام ميسارد ذلار العابست مبدارد فلار الرابس بالات. ابن المرانفانسان سبار كسنرهمان سران الربيد فلاهمان مسرمايمان الر اهارج والتأسيس كار هلمختاني متعدد درادا هي الصنور الما وحود الرد الرافس ١٩٣٧ ورود والتأسيس أكار فالمخال متعددان ومهمخال مختلف موحاره الأروف المديد لقافسا بالتربيا وتر المسلم اصاغه اذرا ساران أكار كرديد بحس عمدهاي الرابن لفاصا الرطويق استحداد متحصصين وأكاركوال خارجي باسم كالته نسد و الوالي للأمين لحسن ديكر مدارس ص والحرصاني در سطح ديبية العرسالهاني ص الرافوق ديبية السنيارهاني الكولووني الدر مطح كسور كستوس بالاشار التوسعة العورس هاي طي واحرصاني حجمه ابسن العورنسها در الركوبية حمعيت فلسراهوري فارية منوسطة لسبت به العورس هاني لطوني به سرعت افرايس بافت المحضوراني انه از ۲ درصه در مان تحصیص الاستان به ۳۰۰ درصه از گان بن ایستیت از مان تحصیص الاسکال رسید ار این افرایس بستر (۳۰ تنزیسد) در رشتهٔ اصعات را بازرکاس درخود امداز برانی، ۱۵۳۸ اصا همسرونسه وشادهم ووالعاصي بين العورس صيار والعوصاي بالمعنى فسنعث ابعانا سناد واصعاداتي العورنسي ببالبارهماتي فسعت مطق لكوديد لذا بطاء الورس مي وحرفان جدار بطو كمس وجدار لحام كولس المسح كوبين به جارهان افتصادي والمنصت جارون اهانيدي أو ١٩٧٧.

مدد از بوابری الفرات الدرامی ایران ترجه بریادی به انساساری داسی اموران را محیط آشار و برخوابری الزیام بن صدف و امورس از سوی شبت الدراداران بطاء امورشی میگری شد و در این رجید از اسرحهای بریادی هم صورت کردن، بحیوان میان می توان از احیوانی طرح آشاداً در دروه متوسطه و احیدای طوح هرستان می و خوجانی باد وی اما از احجاک همه این افعامات به همسال رویترد سنی و بدول مساولات به همسال رویترد سنی و بدول مساولات حدی و بدولیای بحی صدف الحاد شد تولیل بهیادی بیدا بشود و میران باسخ کریل بطاء والد بازهای صدفت جدال تغییر بداد (بریانی بازگی و احداد کرد دههٔ ۱۳۳۰ بر به هنت اصرابی باسخ کریل بطاع این و محداد اداری کند و بریک بازگیلی و احداد شد شده در می و بدولیای دارید بازگیلی در می و بدولیای دارید اموران در امورس های می و بدولیای سیر بریش طی اورد بخورای که در میان تجمیلی ۱۳۳۰ بریم و شده ۱۳۳ درستاد بریم.

بالتوجعات الهميث نفس المورس هاي من واحرصان در توسعة افتصادي والتستفال در طواحس مضام حديد المورس متوسطها كوشس شد حيث كواني ابن بطاه به سيبت توسعه المورس هاني فسي واحوصهاني سا الهدف العورسي فنوال والعهارت هاي مورد بيار حامعه الشعد لكا بالشهيس شاحة أفتار كالسبي والتوسيعة الراسا الهمقاري كبية ووارتخالها والمارمالهان دوكم اوالمؤسسهان لوثيمان والعمعالم الماله الهيا والهمعمين الحسرهان فهوادارتكي كوانسي شدارهية ارتباط العوارس بالمحسرهان افتصادي والداراكار فواهما كوديد البسن موصوع در البزيامة هيات وريال شعارة ٣٧٨٠٣ ت ٩٣٨ هـ مور - ٣٨٨ ٩ ٣٨٠٠ عصل سود مانية ٣٠(٨٠ ب حبرالعيت بالرشاء لمنت أورارت العربس والوروس الالاستحاس ومستقرال المعاكم هدف أصي شاعة أكارهالس الربيت بوراي السالي هورد بيار الحسرهاي صبعتما أصاريري والعمعات والماس بارهاي لوسعة الاعسادي، المعتماني والوطيكي أنسور التراث تعد أورارت العورس والرورس، ١٣٧٥ مس ١٩٨٥ كالادر والعموسري درسس والبغود للمحكوبين بالبارهاي الزاركار واصلعت مورد نوحه فبالراكوميت والمعتبواني وللمسخماني درمسي الرصائي للعربة واللعبل مستائل لهيمة والمدارين كوديند المعارست اصورس فسي واحوصائيه ووس لهيمة الرياهية التوريش والدرسي المورس فيي والحرفياني بدول للربح كردر لعيسي موارد بيارا بالأسبيس موادير العورس من والعوصالي در لحس الطمن الرصيعة أطلبه سيمان الريامة والمعتواني درسس بنا مستارات و در هوامت مستقیم محمل فسنعت کهیم کردید ردر دههٔ ۱۳۳۰ که مطاع حدیده اصور می متوسطه از المسیس الشاحة أفاركالس أمورس هاي صي والحوصان لوسعه بالاث بالوجود الرابس حمعيت داسياموري به ويسود الدر دارية متوسطين سنهم المورس هاي صلى حوصائي والدار حالس هوالوالها وجمعيت دالس الموري الواليس فالي الرحيلي بدأ أود بخوري أنه در بابال دهنة ^{۱۳۳} أحسال لحصيص ۱۳۹۰ حسنت داستي امورال نسا فه ص حوصای و کارخالس به شاههٔ نظری به رفه ۱۸۳ درصه رسید و بیس بس شاه است شا بایان ریاضهٔ سوم توسعه تصوراته وفيا فالتدوسد الرابس بالداذ برافيها التحالل

وجود فران های الحاد شده وای مسترات و برار تحقیما و احتی همای دیگیو در نشی و شهیو در نشی و در نشی در نشید در نشید انوسطهٔ امورس های صلی و حوصای و ادار خالس مطاه امورس صلی و حوصای در نشیجیس بهارهای واقعی و احدید همدنداری حصیرها مومی مودید است و ایران هی افزید ایران استرایی ایران کوده است. به مطور مورسه باشی از فلاین استی این مادامی اماده مفردی مهدر امورس می و حوصای به افزای امورس می و حوصای به از ایران های است که مفردی ایران امورشی داده اماد و شوش بسید.

 القد – سا هنار احوالی و امورنس بطاء امورس می و حوصانی

الله الرفاط فسنيف بن المورس من وحوصائي و مرافز فوفيدي و المتعالي

ح-مود مستوالة عممي والتي ارتقاء فيقي ابن امور سرها

م راحظه مرشود آنه و هی راهندارها برای مستر رات و شکناهای همدهٔ نظام آمورس می و خوصای ایران را می توان در ویرکی های نظام آمورس می و خوصای استرانیا که موفق به حص بعیسی از ایس مستری گردیده است به دست اورد. از ایجا که آمه راح نظام آمورس می و خوصای در استرانیا هدفتهای مستاجی را در مقایسه با آمه راح نظام آمورس می وجوصای ایران در رمیهٔ کمیک به اشتقاق خوابای توسعهٔ اقتصادی و توابایی حصور در بازارهای حجلی دستی می آمید با توجه به بحیدهای الحاد شده و راهندارهایی که نظام آمورس می و حرصای ایران فاقد انجامت به بحث و شیحه کیایی م به دارید.

بحث و نتیجه گیری

همال طور آنه در الحسر های بسین کفته شد، بطاه امورس می و حوصایی استوالیا در مقایسته بدا بطناه امورس می و حوصای الستوالیا در مقایسته بدا بطناه را درس می و حوصای ایران الران می و حوصای میورد الران وی درس الران می اران الران می و حوصای میورد الران می کرد.

 حول برای رفع این نفیصه و ایجاد همداهنگی بین الواغ امورس های صی و حوصای و باشخ کویی به بیارهمای والفعي الحسرهان لوثيدي الصعيف فساورونيه والجمعات السبال مودهد لأسيس بأن بطاء مستلفي المورس على والحرفياني در أشار سابر بطاعماني العربانس فادر العرامية بود الريائيسير داسر إلعربان والمعدالر للحصيرات عموم الربابخان محنف بصوي لين العوسرها حمأت بعابيد والدديك بي غيبا الروايك دفسوني در فالممكنة والبواني ارتقاء فودني والصدره شغل لكسايد والنان والواني محيط أدار العائد سارد والرسواني ديكوالمنا فراهم أعرفك داريه هاي أعرنكه مدت وابا بازيروفت وإلى شافيين وابا الواد امانه بالصار واصمت هباني امورنسي منتوعي والمترجود الروعه وبالناسخ كوبي بحبارهاي المرار أدار الرشاط برديكي بالمحسن لوليمد وفحوار معابيدة جمين سيستمي فسمن الراكم بالسالي مراولها مورد الرائبياني فواركود بالبحاد ارتباط مستقيم ساعونيت و حواحه عست اول لصيبه كواني فادر حواهما وداعناوات لارم والمحسبت اورهم والمحجو متزاري صورد السنفائه فوالر دهمه الراطوف ديكن شفاجت سيسنها والسرعت والمإماري للمسيمات موحسه المسويق واحساب سرماينغال بخس مصوصي والرسوماية كذاري درالين ومينام شود الشاابين فأسرادر اينوال بين جمعال الفريدية بسنشه وبراغر الزابي بوارزي الفراف لعراض مدائاها مورد لوحه محافق العورنس ود سخسوراي فته دودارها سال ۱۳۵۷ شهید رحالی محمول اربیل اصورس از سوارس فسی باسهٔ شیمارهٔ ۱۳۸۳ دار صورت ٣٠٠٠٠٠ به شوراي لله الاسالمي الراق بسنهاد داد أدبه مؤسسات امورس مي و حوصاي مستقوا در وبالرث فالمعاني مختلف در وبالرث العوابس فسي والخوصياني متمواهن كوديد انسوبراني عبائي همناهيكي، ٢٠٠٠ الله ابن بسنهك معاأله صورت لابحة لسنبي شوراني عالي هماهنكي اصورس صي واحرصاني المدرين شدارات لصويده شوراني الفرائب المراهي رسيدار هماليطوراك فرأ الشاره شدافتول در فالمدر مناكف الكا فالوق وبالحا سوء توسعه بحسورات ساك جياهاتكي الموارس هاي من و حوصاني دراماه السائد

 آ - درمید ریز کی باد شده در امورس می از حد ماای است آبا شمیس سازهای های معایست کی میشو از والطاراني وفراري من مبال معرب و صحت و الحاد ارتباط منول سين لين در عبناد سود. ما توجه مه الفارشعان لسانس بنز مجيط امورشكاهي والوهنك خاديان الرمجيط أفيار والمستغبة صواوال أفياري دو گورها وقواري ارتباط مستقيم بين انها سيار دندوار است. به همين دنيل وقت و الگيرة ويلايي سه از مسوي موافع العورنس والمدار منوي فسنعت والتي ابحاد ابن ارتباط وحود معارد الرطوف ديكور بنسي الرشكياهما وا هستگراف اهوارس فلی و حوفتانی که مایع باسخ کویس آن به جارهای فلسفت می کردند عدم ارتباط هبای ایسن در الحلق الميث (فرائل ، ١٣٧٧) لكما صرار لأبيان منازعان والمنط بالبعد وحمود دانسته بانسعا لما المحسورات حارفالهافادان ابن ارتباط والرفوار حارث بالاسين حدره لأسيس جمين حارفانهابي بالتعصوبات ومسارات التمساني در کوره می تولند امریس می را حرصانی را در موارد بهرا تمک بماید:

- توسعهٔ همذاری حدارس را حواردهای محتنف فسعت. افرایس میران مسارات کارفومایان در فوایند و بامنخای درسی و الموارشی،
  - الأرفال دراند كار درمايال از صافع از الذر العروس در الوابس أعطيت الرئيمة
- نهبهٔ استالعاردهای امورنس محطور تعیین شایستگیرها و مهارت های مورد بنار در محیط اصار سرای ال بيت داسي امو رانه
  - به اهم آن بنان به صبت های آثار آموز نی به این هم حویان در صبایه ۱۹ ر

- درك بازهاي صنعت لوسط نظام العورس ص از حوصاي والي بالتاركيوني در وبالعبريزي درسي.

الفته الحوالي ابن وبوكن بحويره در بات مضاء مودهممالاري ديسن جارمت، توسيعة بهادهماي معمن و المسافق هماي مسلقي در حجمن توليد ماسد المسافق هماي مسلقي در حجمن توليد و مساوات المال در مباشاتكاريرهاي افتصادي و العورتين مي الناب

٣ - سومين ويوكي مطاد العورس من و حوصاني لسنواليا الله الله در ساي مطادهاي العورشي اين تسور ا نیز وجودداردا ویوکن بروهس معمور سودل آن و حمایت عممی مراص بروهسس و دانستگاهی از ایسن العوارس ها المست. مقاهمیه و دیدگاههای حدیدی که در العوارس صی و حوصای در حویال عمل کارنسانسال بسا المعقبين والعسكوان مارجود مواجه ماليد مقهوم العورس ميشوا والاراميدي أدار الاقتساء الوسيط كواعتها اي الروهيس واصاحا بمطران المورس هاي صي واحوصاي شبين والمورد لقد والورسي فرار مس كبود وادر بلك العالبية فعال توسعه م بالمدائلة بطاء العورس فم الراحة فعالى در تعاف السين حدورة عمله الرافط بالرافط بيتي مطالعات عممي مرتبأ دراحال اهترار الرسعة مقاهبه حديدار الرساري والصراح عضاء امورنسي المستداسج العالوت ديكوه العبرالحات العورشي الراطويق مقاليسها لروهس صورات مي كوادردر وافعه ويركس سروهس-محوري، ابن سيسته والفكر مناهته امت بحقور مستعوا به اصراح هود بودارد و هود والنا تغييرات وممل و حاوري هماهنگ سازي بلني از مستريت عديدهاي كه عظام امورس صن و حوصاي ايران يا ان مواجه اسمت همال عدم لوالشي در بافتح والأدارهاي حديد واعتاسه بالقبيموات وسال سواني بالمسوك وبي ساجارهماني حسنوبال والصراح بطاء من الناما فقدال بأن مسائل بطولي والن العورس هالي فسن واحرفسالي والنكساء سه ال الوالق ورمس هممن مستقرات والصف وللافارهان افار إفان والن اصراح والوسعة البفس مضاها مالنستان بسا أتعدوه مواثن لواهمس والدنية والمعتوائن وميلة المورس هاي صبي والحوصياني والصاده ارتساها ابدن عضاه ببنا فالسكاهما وموافر عبهن والروهسي المتنا درجال حاصوانا وحود كمنزدكي والنوع ابن الصورس هنا هملون الهج موأدر بالعوسسة مراهمس والسنه بالعسنقل والعندوي وانبي للحقيق دراومية العورس هاتي صي واحرصاني هر الوال تأسيس سعده المنت. ترازه م الناهيج وشنة العاوشي و حنى والحد درسي در وهية العورس هاي صي واحرصان در دانسگاههای ایران وحود معارد تا به نهانهٔ آن وجیهٔ مطالعه و الحقیق با حتمی ترجمههٔ تاثیقیات المعاد شمه والى ولسحوبال والسائيد ولسكلهما موجود ابعاض حائي كما بالتوجم بما يبلر كستوطة ليمن العوارس هاجي توالده والدرمهاي كارتساسي ارتساه فاستيك معالان هموه تريتني وافلسسكاه تريبت محارس لاريفغال العورنس وبالعمريزي درسوه مديريت العورنسكاهيء وبالعمريزي العورنسيء استلمارهغالي العورنس وا حملته النها والدر ومهية العووس هاني على والحوصاني للسيدل كود والعالوبيث بيروهاني علمسي والتارتسانسين در الين وميمهما برداهت والداين طويق بية علمي أصور والواني ارتقاني أفيقي لين العورسوها توسعه داد.

ع باده او سه و برگن بالا شده در براهندار دیگر میز در مظام اموارس صل و حوصای استواتیا و حدود دارد که می تواند برای اصراح مظام اموارس صل و حوصای ایران مورد توجه فرار کیبرد و سه سنه رافاصار دیگس اموارده شود.

 ۳ فویس اختیارات نصیب کیری به مقابات محمی برای توجه به بیارهای محمی و معقصهای ایسان افعاد از این عفر برای عفاد امورس ما حال اهمیت است که بخی از تأثیمها و سیاست های حدید امورس و

I - Company-Based Training

الواروس درالوال كوابس به للمؤدردالي والقويص اهتبار است أدهم جد لادول لعفور حدتني لعفق بياهته المنت العاشر المنكورهاي محتنف ومن طوح مستنبة معرسه محوري والمستنبل مسترمان الصورس والسواروس ش المنافرها والخوط سناق فانته فالمعتبد فسوخ حفواجياتي فنوموه والعرفسي فراليواق والمستوانية العصيصية حسناكم المبت أيوار هم المتجدهاني مستراك والعنداليلية م سارد للباسطاء العروس مهرا واحرصتاني لمسترالها أنعه بك بطاء كام أأشهره تعركوا بوهه لعبت در العبرامعات العوارنس باالسطانته الرائحارات هود بواني دار انسمال الراحمارات هاي بالنبي الرعدد للهواكر مطلق مامد والعدكوة ووار المسادهان داخلي دراعظاء العورانس والجيوة المسوي درحمان الرالموادر بالقويص الغنبار والبحاد بك لطاء من العورنس حوادت أدرهاست العاركيسين أ ۱۳۹۳ و در مقاوی نظام امورس و برورس اوال وای دروندی از اهمارات بانس از انمواه و نسمید ماست. العدد العطاف لأبواني كمدي فوابعد لصبيبوكواني والعدد لوحم بالبراهاني محلي بالمواني لطناه عبدد للمراص اگوایسی جما کرده است آورارت امورس و برورس، ۱۳۳۸ در واقع این در سیسته در در سبوی محملف المعافل واعده للعافل فيالز كالعدار بالتراجي حسام التناس الرالية درسيستم بالسوير حافر البية طبط بعن القويمان الانبار حوافث أفوعفات بالاهمين معارد ابن لحواله مسال مردهد أنه بابد بطاء امورشي در العبين المتوالوي والمبالمشخان المورنس بمانيوة للمرافر والترانعيين بالرها والربرهنان المورنسي بما نسبوة عمده المعراقير عممل معابد والعلاق لبن ابن دو ووسل والحقط معابده الرابن لعلاق له ألقويهس العنبارأ بالدعم نعود دو والفرارا توجه بالقارب هاي حقوافيالي، استعمادها والمفشات افتصيادي والنبوع فوه تكس والصوورنا نسوع جارها والزود للمحكوبي لمجارهان محميء بطاد العورس صيار حوصاني للبديا البحثاد العطباف بالمواني المم القويلس الانبارات لصميم كواني بالمقافات فيحني درارفية الطاقي بطاء العورشي بالشرابط والبارهناني فيحسن الوجه حدين بعابد ابن افعاد موالواند مساللون ومن واصبابه محمي وامساللو كوجبات در مطلبه والنوسيعة الاهدام العذال المنظائط بهيمه الرااعذالات والمنتصافحا والرميسعاني حميم كبراني الرعبها حرات هماني سي ووريمه سم الشهوهاي بروك والعواهم بمايد باعتارت ديكوا بالحوال لين سيلمت بطاء العورس فسي والحوصال العنسال وفواري ارتباط بالصابع والمسائل محني والمخمت مراوره والمرتوليد بدلوجيت بموري محسي والهمود المهفيت مسالها والوثيمات الراهمات للمايد

I - Marginson

اکار وی اسیعی در امورس از برابرس هاره می تواند صیمن توسعهٔ این هیمکارای ها اصار این مطاع امورنسی را . ام ایس دهد (مراغ ۱۳۷۹)

منابع

۱۱۰۰ هـ الخيء عنواصفو (۱۳۳۵ ما الدامسان العوامل عنو المحافسان هو البارات المعوامل الاسواراس، تهموال: الراهستانية تعليم الرابات الكرارس تحقيق ل

ه افقود عنواصفو ۱٬۳۳۷۹ مفهوم نظام کارامدی در امورس می و خوصای، فعسامهٔ تعلیم و تو پست. شمارهٔ ۲ بیار ۱۳۳۸ سال شاردهی، شمارهٔ مسلسی ۲۶ صفحات ۳۳ – ۱۷

ه باقوره هو استقر ۱۳۳۷٬۱۰۰ فرح مسامات هو افتحسادی: محسود در انستفاله افتحساد وفنا نوه و نفست. امورس های من و حوصای دوردامهٔ افزاهات مسقحهٔ ۱۸ القبال شیمارهٔ ۱۳۳۳ مورخ سیخ نسب ۱۸ سال. ۱۳۸۸ د

ه بافوی همواصفر ۱۳۳۷۹ و رسی میران موفقیت الحصیص دانس امودان هموستانهای خوار آدار هاسانی در مقابسه با دانس امودان هموستانهای متعارف در استان تهران، دانستانه هموم تریش دانستگاه تهران ارسانهٔ موفرتیسانس که

روافی، اواهیم (۱۳۳۷)، افتصاد اوال، کوال: سوسی،

ا شورای عالی هیداهنگی از ۱۳۳۳ کا شورای عالی هیداهنگی از انقار ناهوی، نهرای: معارت امورس متوسطهٔ علی و حرصای،

صديق عيدل المتحمل تاريخ والمك ايران كيوان معايت العويس متوسطة من والموصان

ا موحانون بهنار (۱۳۳۳) سبر الخويس امورس می از حوصائق در ايران، غوال: معاولت امورس متوسيطة می از حوصائق

ا معارفت امورس می و خوصای برنا، روس نهیهٔ وبامیخای امورشی و درسی امورس می و خوصنای. آمدول ناریخ ادنوالی: معارفت امورس می و خوصای.

ا براوت العورس و در اروس (۱۳۸۱) عراوری و الحولات العورس و سر اروس در دونست هفتند (۱۳۸۰ – ۱۳۳۸: تجران: ادارهٔ این رواههٔ عمومی اروارت العورس و در اروس،

ورازت امورس و درورس ۱۳۷۷۵ کیات بطاه حدید امورس متوسطه تهران ورازت اصورس و براوس،

ANTA (1991). Annual Performance Report (1993-91). Camberra: Australian Government publishing Service (AGPS).

- Argy, F. (1993). A Long Term Economic Strategy for Australia Vol 3. CEDA Information Paper, (No.36) CEDA, Australia.
- Argy: F: Mead, M. (1995). The Australian Feonomy: Recent Performance and Future Challenges. CEDA, ANZ. Phillip Morris Group.
- Carmichael, L. (Chair) (1992). The Australian Vocational Certificate Training System. Canberra: National Board of Employment, Education and Training.
- Dawkins, J.S. (1989). Improving Australian's Training System. Australia: Minister for Employment, Education, and Training.
- Finn, B. (1991). Young People's Participation in Post Compulsory Education Training (Report of the Australian Education Council Review Committee). Canberra: Australian Government Publishing Service.
- Fagerlind, I., & Saha, J. (1989). Education and National Development: A Comparative Perspective (2nd ed.). Sydney: Pergamon Press.
- Dangan (1971). TAFF, in Australia: Report on Needs in Technical and Further Education. Canberra: AGPS.
- Canberra: AGPS. Working Nation: Policies and Programs. (White Paper)
- Goovee, G. (1993). The Development of TAFE in Australia. Australia: National Centre for Vocational Education Research (NCVER).
  - Goldrey, A.M. (1995). Value, VTB Network.
- Hall, W.C. (1995). The national training reform agenda. *The Australian Economic Review*, 2nd Quarter (Institute of Applied Economic and Social Research, April June, 82 92.
- Hollichy, F. (1979). Iran: Dietatorship and Development (2nd ed.) Australia: Penguin Book.
- Hayton, G; Lavender, P. 1992 J. Work place Reform and TAFE: Four Case Studies. National Centre for Vocational Education Research. Lea brook, South Australia.

Khallagi. Ali, A. (1997). An Investigation of the Relationship between Aspects of Vocational Education and Training (VET) and Industry in Australia with Implications for the Iranian VET System (Ph. D. thesis). Australia: The University of Queensland, Brisbane.

Khallagi, Ali, A. (1989). The Linkage of Work and Education: Models Derive form the Australian Experience. (A Paper presented in the International Forum on Technical and Engineering Education in Developing Countries, 25-27 November 1989. South Korea: Kut University.

Khallazhi, Ali. (2001). Reform education. The Iranian new secondary education system focusing on "kar – danesh" as an vocational innovation. A country report paper presented in the International perspective: Pergamon Press.

Lauglo. J., & Lillis, K. (1989). Vocationalizing education: An International Perspective: Pergamon Press.

Marginson, S. (1993). Education and public policy in Australia. Sydney: Cambridge University Press.

Mayer, F. (Chair) (1992). The Mayer committee: Employment key competerncies. A proposal for consultation. Commonwealth of Australia, Canberra. Rutledge

McGillivray, M., & Papadopoulos, T. 11995. The Australian economy: principles, policies, and performance. Melbourne: Nelson

McKenzie, D., & Wilkins, C. 1979. TAFF: A Brief history. In: *The TAFE paper*. (Eds: McKenzie, D; Wilkins, C.). Sydney: The Macmillan Company of Australia, 1-5.

National Training Board (NTB) (1992). Australia Standards Framework (ASF), NTB Network.

VETEC [1992]. Police and Procedures Manual (3rd ed.). Vocational Education, Training, and Employment (VETEC). Queensland.

برتال جامع علوم الساني